

PTA Filosofie Q-highschool schooljaar 2022-2023 cohort VWO 2021-2024

Syllabus Filosofie: [Examenprogramma filosofie vwo.pdf \(examenblad.nl\)](#)

Bij het examenprogramma filosofie zijn de volgende 5 domeinen aan de orde:

Domein A: Vaardigheden

Domein B: Wijsgerige antropologie

Domein C: Ethiek

Domein D: Kennisleer

Domein E: Wetenschapsfilosofie

Het centraal examen heeft betrekking op de subdomeinen A1 en A2, in combinatie met een door het College voor toetsen en examens vastgesteld onderwerp. Dit onderwerp is gerelateerd aan een van de domeinen B, C, D of E als hoofddomein, waarbij één of meer andere domeinen betrokken kunnen zijn, en de subdomeinen 1 van de domeinen B, C, D en E, die zowel afzonderlijk als in relatie met het onderwerp kunnen worden geëxamineerd. De explicitering van deze subdomeinen is in deze syllabus [FILOSOFIE VWO \(examenblad.nl\)](#) opgenomen.

Voor het centraal examen filosofie is voor 2024 het onderwerp ***De vraag naar de mens in relatie tot techniek en wetenschap*** uitgewerkt. Dit onderwerp is gerelateerd aan het domein Wijsgerige antropologie (B) en Wetenschapsfilosofie (E).

Het schoolexamen heeft betrekking op domein A en: ten minste de domeinen en subdomeinen waarop het centraal examen geen betrekking heeft; en indien het bevoegd gezag daarvoor kiest: één of meer domeinen of subdomeinen waarop het centraal examen betrekking heeft; en andere vakonderdelen, die per kandidaat kunnen verschillen.

In het schoolexamen komen in ieder geval domein A en de niet centraal getoetste (sub)domeinen aan de orde te weten: A, C1, C2, C3, D1, D2, en D3.

PTA Q-highschool Filosofie VWO:					
Afname periode	Domeinen/subdomeinen/eindtermen:	Inhoud onderwijsprogramma; Hoe bereidt de leerling zich voor op de toets?	Toetscode, -vorm en -duur	Herkansing ja/nee?	Weging
Leerjaar 4, 5 en 6	Domein A: Vaardigheden Subdomein A1: Argumentatieve vaardigheden Subdomein A2: Onderzoeksvaardigheden en benaderingswijzen Subdomein A3: Oriëntatie op studie en beroep	Deze vaardigheden worden in de verschillende modules die hieronder vermeld staan, geoefend en getoetst.	nvt	nvt	nvt
Leerjaar 4 of 5	Domein B: Wijsgerige antropologie Subdomein B1: Centrale begrippen en toonaangevende visies	Dit domein is vertaald in twee thematische modules waaruit leerlingen kunnen kiezen . In beide modules komen de centrale begrippen, visies en de overige subdomeinen aan bod.		ja	1
(blok 1)	Subdomein B2: Persoon, lichaam, geest en emotie Subdomein B3: De mens als redelijk wezen	Module: Hoe vrij zijn wij? <u>Inhoud:</u> centrale begrippen en filosofen over vrijheid (antropologie) worden besproken en vergeleken <u>Vorbereiding op toetsing:</u> oefen met de filosofische posities (in de les) en met het schrijven van een gesprek (dialog) tussen die filosofische posities <u>Materiaal:</u> hoofdstuk 1 Wijsgerige Antropologie uit Durf te Denken VWO + leerdoelen	M0108 Praktische opdracht: dialoog schrijven (weging 1)		
(blok 3)		Module: Kan een robot een bewustzijn krijgen? <u>Inhoud:</u> centrale begrippen en filosofen over bewustzijn (antropologie) <u>Vorbereiding op toetsing:</u> oefen met de filosofische posities (in de les) en schriftelijke toepassing ervan <u>Materiaal:</u> Reader: Kan een robot een bewustzijn krijgen?	M0120 Schriftelijke toets, 60 minuten (weging 1)		

Leerjaar 4 of 5	Domein C: Ethiek Subdomein C1: Centrale begrippen en toonaangevende visies Subdomein C2: Het al dan niet universeel zijn van waarden Subdomein C3: Vrijheid en verantwoordelijkheid	Het domein Ethiek is vertaald in twee thematische modules waaruit leerlingen kunnen kiezen . In beide modules komen de centrale begrippen, visies en de overige subdomeinen aan bod.		ja	2
(blok 2)		Module: Ik ben geen racist <u>Inhoud:</u> centrale ethische begrippen en filosofen worden besproken en vergeleken, met focus op thema racisme <u>Vorbereiding op toetsing:</u> oefen met de filosofische posities (in de les) en met het schrijven van een essay waarin deze posities worden geëvalueerd <u>Materiaal:</u> hoofdstuk 2 Ethiek uit Durf te Denken VWO + leerdoelen Of	M0193 Praktische opdracht het schrijven van een essay (weging 2)		
(blok 4)		Module: De mens als natuurramp...? <u>Inhoud:</u> centrale ethische begrippen en filosofen worden besproken en vergeleken, met focus op thema natuur en milieu <u>Vorbereiding op toetsing:</u> oefen met de filosofische posities (in de les) en mondelinge toepassing ervan <u>Materiaal:</u> hoofdstuk 2 Ethiek uit Durf te Denken VWO + leerdoelen	M0194 Praktische opdracht: het maken van een podcast (weging 2)		
Leerjaar 6 (blok 1)	Eindexamenonderwerp Domein B: Wijsgerige antropologie en Domein E: Wetenschapsfilosofie	Module: De vraag naar de mens in relatie tot techniek en wetenschap deel 1 Wordt nog bepaald	M0271 Schriftelijke toets 90 minuten	ja	2
(blok 2)		Module: De vraag naar de mens in relatie tot techniek en wetenschap deel 2 Wordt nog bepaald	M0272 Praktische opdracht	ja	2

(blok 3)		Module <i>De vraag naar de mens in relatie tot techniek en wetenschap deel 3</i> Wordt nog bepaald	M0273 Schriftelijke toets 90 minuten	ja	2
Leerjaar 4 of 5	Domein D: Kennisleer Subdomein D1: Centrale begrippen en toonaangevende visies Subdomein D2: Ervaring en waarheid Subdomein D3: De contextualiteit van kennis	Het domein kennisleer is vertaald in twee thematische modules waaruit leerlingen kunnen kiezen . In beide modules komen de centrale begrippen, visies en de overige subdomeinen aan bod.		ja	2
(blok 1)		Module thema 1: The Matrix: we leven allemaal in een droom <u>Inhoud:</u> centrale kerntheoretische begrippen en filosofen worden besproken en vergeleken, rondom de film The Matrix <u>Vorbereiding op toetsing:</u> oefen met de filosofische posities (in de les) en met het schrijven van een essay waarin deze posities worden geëvalueerd <u>Materiaal:</u> deels Cogito/deels Durf te denken Of Module thema 2: De kennisgedreven democratie <u>Inhoud:</u> Kennis is niet meer uitsluitend voorbehouden aan experts. Met de digitale toegang tot kennis en informatie en met de eindeloze mogelijkheden om onze eigen inzichten en opvattingen te verspreiden, is het debat over betrouwbare kennis op scherp komen te staan. In deze module worden tegen die achtergrond de belangrijkste kentheoretisch begrippen en visies aan de orde gesteld. <u>Vorbereiding op de toets:</u> oefen met behulp van een casus met de verschillende kentheoretische posities en kunnen deze evalueren. <u>Materiaal:</u> Cogito (deels) en Durf te denken	M0187 Praktische opdracht: het schrijven van een essay (weging 2) M0214 Schriftelijke toets 90 minuten (weging 2)		
(blok 3)					

Leerjaar 4 of 5	Domein E: Wetenschapsfilosofie Subdomein E1: Centrale begrippen en toonaangevende visies	Het domein wetenschapsleer is vertaald in twee thematische modules waaruit leerlingen kunnen kiezen . In beide modules komen de centrale begrippen, visies en de overige subdomeinen aan bod.		ja	2
(blok 2)	Subdomein E2: Wetenschappelijke kennis Subdomein E3: Wetenschap en samenleving	Module thema 1: Wetenschappelijke vergezichten op de toekomst <u>Inhoud:</u> Wat is er allemaal mogelijk in de wetenschap? En welke wetenschappelijke ontwikkelingen zullen in de nabije toekomst worden gerealiseerd? In deze module staat de vraag centraal wat wetenschap eigenlijk is en welke plaats wetenschap in onze samenleving inneemt. De belangrijkste wetenschapsfilosofische begrippen en posities worden daarbij aan de orde gesteld. <u>Vorbereiding op de toets:</u> doe je eigen onderzoek en oefen met de filosofische posities (in de les) en met het schrijven van een essay waarin deze posities worden geëvalueerd. <u>Materiaal:</u> Cogito: wetenschapsfilosofie.	M0197 Praktische opdracht: debat (weging 2)		
(blok 4)	Zie hierboven	Module thema 2: Veranderende wereldbeelden <u>Inhoud:</u> centrale wetenschapsfilosofische begrippen en filosofen worden besproken en vergeleken <u>Vorbereiding op toetsing:</u> doe je eigen onderzoek en oefen met de filosofische posities (in de les) en met het schrijven van een essay waarin deze posities worden geëvalueerd <u>Materiaal:</u> Cogito: wetenschapsfilosofie.	M0055 Praktische opdracht: essay en verslag van eigen onderzoek (weging 2)		

Leerjaar 4 en 5	Keuzemodules	Keuzemodule 1: Voor VWO-leerlingen zijn twee keuzemodules verplicht. Hierin kunnen verschillende domeinen worden behandeld, waaronder A, B, C, D, E. Voorbeelden van keuzemodules zijn: Keuzemodules worden in de komende tijd nog uitgebreid	Praktische opdracht / essay / kritische reflectie		1
(blok 3)	Domein C: Ethiek	Module: Mag dat!? Goed en kwaad in de rechtszaal	M0185	Ja	
(blok 1)	Domein: Sociale politieke filosofie	Module: Het Eiland: ontwerp je eigen samenleving	M0103	Ja	
(blok 4)	Domein: Sociale politieke filosofie	Module: Filosofie van de technologie	M0174	Ja	
(blok 2)	Domein A: Vaardigheden	Module: Filosofische vaardigheden	M0269	Ja	
(blok 3)	Domein A: Vaardigheden	Module: Filosofisch toveren	M0195	Ja	
(blok 3)	Domein A: Vaardigheden Domein D: Kennisleer Domein E: Wetenschapsfilosofie	Module: Complotdenkers of waarheidszoekers voor filosofie	M0292	nee	
(blok 4)	Domein: Sociale en politieke filosofie	Module: De gelukkige samenleving	M0196		
		Keuzemodule 2: Voor keuzes zie hierboven	Praktische opdracht / essay / kritische reflectie	Zie keuze- module 1	1
Berekening cijfer schoolexamen: $\frac{((M0108 \text{ of } M0120) + 2*(M0193 \text{ of } M0194) + 2*(M0271 + M0272 + M0273) + 2*(M0187 \text{ of } M0214) + 2*(M0197 \text{ of } M0055) + (\text{keuzemodule 1}) + (\text{keuzemodule 2}))}{15}$					

Overzicht domeinen per module

DOMEIN	A	B	C	D	E	SE-STOF	CSE-STOF
M0108	X	X				X	X
M0120	X	X				X	X
M0193	X		X				X
M0194	X		X				X
M0271	X	X			X		X
M0272	X	X			X		X
M0273	X	X			X		X
M0187	X			X		X	X
M0214	X			X		X	X
M0197	X				X	X	
M0055	X				X	X	
M0103	X					X	
M0269	X					X	
M0185	X		X			X	
M0174	X					X	
M0185	X					X	
M0195	X					X	
M0196	X					X	
M0292	X			X	X	X	